

Overdragelsespapir til Senior- og Handicapudvalget samt Social- og Beskæftigelsesudvalget 2018 – 2021

Indledning

Vi har i Social- og Omsorgsudvalget udarbejdet et overleveringsnotat til det nyvalgte Senior- og Handicapudvalg samt Social- og Beskæftigelsesudvalg, som fra den 1. januar 2018 skal overtage det politiske arbejde med ansvaret for blandt andet tilbud og rammer for vores ældre samt kommunens bidrag til voksne borgere, der har behov for rådgivning, støtte eller netværk. Overleveringsnotatet beskriver erfaringer, vi har gjort og en række anbefalinger til det videre arbejde med nogle af de sociale og omsorgsmæssige udfordringer, vi står overfor.

Social- og Omsorgsudvalgets politiske arbejde

I Social- og Omsorgsudvalget har vi haft fokus på følgende politiske mål:

Voksenservice

Politiske mål: For Voksenservice, under de fire temaer; det gode møde med dig, samarbejdet med dit netværk, fællesskaber, samt sundhed og forebyggelse.

Sårbare unge: Særlig fokus på forebyggelse af misbrug hos unge, for at hjælpe dem tilbage til en god tilværelse i uddannelse og job.

Pleje og Omsorg

Realisering af ældrepolitikker: ”Aktiv hele livet’ og videreudvikling af ’Længst muligt i eget liv’.

Værdighedspolitik: Fokusområderne er demens, forebyggelse og bekæmpelse af ensomhed blandt ældre samt kost og ernæring.

Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen: Udvikling af det sammenhængende og nære sundhedsvæsen, koordineret hjemtagelse af borgere fra sygehusophold, forebyggende indsatser mod indlæggelser, akutteam, plejecenterlæger.

Fælles indsatser for Voksenservice samt Pleje og Omsorg

Mad og måltider: Fokus på udviklingen af såvel måltidet som selve spiseoplevelsen og det sociale fællesskab omkring måltidet.

Frivillige: Videreudvikling af samarbejdet med de frivillige og deres organisationer, samt borger- og netværksråd indenfor udvalgets områder.

Status for Social- og Omsorgsudvalget

Social- og Omsorgsudvalget har i perioden 2014-2017 arbejdet med følgende områder:

Voksenservice

Det gode møde med dig: Din Indgang åbnede i september 2016. Din Indgang er det første sted, hvor nye borgere, der søger støtte eller hjælp i Voksenservice, skal henvende sig, borgerne skal ikke visiteres hertil, blot møde op.

Samarbejdet med dit netværk: Familieorienteret Rusmiddelbehandling og Tidlig Opsporing har fokus på familier, hvor der er en voksen med et rusmiddelproblem. Der er etableret et Rejsehold, der muliggør, at den familieorienterede behandling kan foregå i eget hjem eller et andet sted, som passer familien bedst.

Ensomhed og fællesskaber: Grow Your Life er et tilbud til borgere mellem 18 og 40 år, der enten har et psykisk eller fysisk handicap. Projektets formål er at støtte borgere, som er interesserede i at udvide eller danne nye netværk.

Sundhed og forebyggelse: Alle ny-visiterede borgere i Voksenservice tilbydes ved påbegyndelse af et forløb en sundhedssamtale. Sundhedssamtalen er som udgangspunkt en trivselssamtale, hvor der blandt andet fokuseres på emnerne kost, rygning, alkohol og motion.

Sårbare unge: I september 2016 åbnede Huset72 i samarbejde med Jobcenteret. Huset72 er iværksat, som en ungeindsats der både tager hånd om de unge 18-30 åriges sociale liv, misbrugs- og psykiske udfordringer, samt har et klart job- og uddannelsessigte.

Pleje og Omsorg

Realisering af ældrepolitikker: 'Længst muligt i eget liv': Der er vedvarende fokus på trænende hjemmehjælp og borgerens plan for tilbagevenden til størst mulig selvhjulpethed og et aktivt hverdagsliv. 'Aktiv hele livet': Alle tre aktivitetscentre (Tavlhøj, Øster Elkjær og Seniorhuset IP Schmidt) er i god gænge, dog skal særligt Seniorhuset IP Schmidt nævnes som stedet, der er gået fra at være aktivitetscenter for en mindre gruppe af ældre borgere med brugerrådet, som eneste overordnet aktør på stedet, til nu, hvor Seniorhuset summer af liv og aktiviteter, med mange foreninger som aktører.

Værdighedspolitik: Fokusområder er demens, ensomhed blandt ældre samt kost og ernæring. *Demens:* Der er blandt andet ansat flere demenskonsulenter, vi har i en 2 årig periode frikøbt timer til demensvidenspersonerne, indkøbt velfærdsteknologi til understøttelse af en lettere hverdag for den demente og fra og med 2018 ansættes en musikpædagog. I starten af 2018 startes dels arbejdet med at blive demensvenlig kommune, dels etableres et rådgivnings- og aktivitetscenter for demente og pårørende i Sundhedshuset. *Forebyggelse og bekæmpelse af ensomhed blandt ældre:* Der er ansat en brobygger til skabelse af stærke sociale fællesskaber for ældre. Brobyggeren er rigtigt godt i gang og er nået langt, men udfordringerne er store, idet hun møder borgere helt uden netværk og med store sociale problemer. *Kost og ernæring:* se nedenfor.

Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen: Der er igangsat flere tiltag omkring forebyggende indsatser mod indlæggelser. Eksempelvis ernæringsrelaterede indlæggelser, dehydrering, infektioner, forstoppelse mm. Der er etableret et akutfunktion, der dels tager imod særligt sårbare borgere, der sendes hjem fra sygehuset, dels rykker ud til borgere, med tegn på forværret tilstand. Der er ansat plejecenterlæger på tre plejecentre.

Indsatser gældende for både Voksenservice samt Pleje og Omsorg

Mad og måltider: Vedtagelsen af Værdighedspolitikken betød ansættelse af 2 kostfaglige medarbejdere. De kostfaglige medarbejdere har været med til at forebygge ernæringsrelaterede indlæggelser, ernæringsscreenet og vejledt om kost i borgernes eget hjem og undervist personale i kost. Der har derudover været arbejdet med ”det gode måltid” på plejecentrene. Køkkenet på Kobbeltgården 3 er bygget om til et fuldt funktionsdygtigt køkken. På Kobbeltgården 3 indgår beboerne nu i madlavningen i det omfang, de kan og har lyst til.

Samarbejdet med den frivillige verden: Der er lavet nye samarbejdsaftaler med Frivilligcenter Fredericia; én om det generelle samarbejde mellem kommunen og Frivilligcenteret og én om ansættelse af en frivilligkoordinator med fokus på tilbuddet Din Indgang. Derudover samarbejdes der i flere sammenhænge med Frivilligcenteret og de tilknyttede foreninger.

Anbefalinger til Senior- og Handicapudvalget samt Social- og Beskæftigelsesudvalget 2018 – 2021

Gennem arbejdet med de politiske fokusområder på ældre- og voksenområdet har vi gjort os en række erfaringer med de sociale og omsorgsmæssige udfordringer, som Fredericia Kommune står overfor. Vi har nedenfor udarbejdet en række anbefalinger til det kommende Senior- og Handicapudvalg samt Social- og Beskæftigelsesudvalg. Helt overordnet anbefaler vi at Fokus er på stabil drift og en økonomi i balance som grundlag for udvikling.

Voksenservice

Ensomhed og fællesskaber: Vi anbefaler at fremme muligheden for, at borgere med livsudfordringer, udviklingshæmning eller psykisk sygdom kan indgå i sociale netværk og frivillige sammenhænge, der modvirker ensomhed. Vores erfaringer fra eksempelvis projektet Grow Your Life viser med al tydelighed den store værdi, der kan opstå, når frivillige foreninger, aftenskolerne og kommunen går sammen om fælles løsninger.

Med udgangspunkt i borgernes egne mål og drømme: Voksenservice har de seneste år arbejdet målrettet med at implementere en værdiskabende kultur, hvor fokus er på at understøtte den enkelte borger i at udleve egne mål og drømme, i stedet for at kommunens støtte har et standardkatalog som sit udgangspunkt. Etableringen af Din Indgang, hvor mange oplever at møde kommunen på en helt ny måde, er ét bud på denne forandring. Det anbefales således på det kraftigste, at der arbejdes videre med at udbrede den værdiskabende kultur til andre dele af organisationen.

Sundhed og forebyggelse: Der er gennem de sidste to år blevet arbejdet målrettet med kompetenceudvikling af personalet på ældreområdet med fokus på at forebygge indlæggelser blandt ældre borgere i Fredericia. Vi anbefaler, at de forebyggende indsatser, som kendes fra ældreområdet, i de kommende år udvides til også at vedrøre udsatte borgere og hjemløse, hvis sundhedstilstand er dårlig.

Sårbare unge: Nogle unge oplever af forskellige årsager et ungdomsliv på kanten. På kanten af uddannelse, på kanten af fællesskaber og for nogle også på kanten af misbrug, kriminalitet og dermed et voksenliv med udfordringer. Vi anbefaler at intensivere indsatser, der fremmer unges trivsel og fællesskaber, så de unge kommer godt ind i voksenlivet. Mange flere skal i uddannelse, beskæftigelse og væk fra en rusmiddelskultur.

Hjemliggørelse af Center for Længerevarende Botilbud: Der skal opnormeres på Kobbeltgården og Ullerupdalvej. Vi anbefaler, at der særligt arbejdes på at sikre fast faguddannet personale og færre vikarer omkring beboerne. Herudover skal de store åbne rum på Kobbeltgården 3 gentænkes, så lyd, lys og stemning tilpasses beboernes behov og ønsker. Vi anbefaler, at der skal være tiltag hvor indretningen understøtter fornemmelsen af hjemlighed, nærvær og tryghed.

Misbrugsindsats: En fortsat udvikling af misbrugsbehandlingen skal tænkes mere tværgående i fremtiden. Vi anbefaler at iværksætte en evaluering af kommunens nuværende misbrugsindsats med fokus på effekter, brug af evidensbaserede metoder og ressourceforbrug. Dette skal skabe en helhedsorienteret indsats på tværs af civilsamfund, familie, beskæftigelse, samt uddannelses- og socialområdet.

Pleje og Omsorg

Værdighedspolitikken. Alle tre fokusområder har vist sig at være særdeles aktuelle og har fortsat høj prioritet i arbejdet med ældre medborgere. På *demensområdet* anbefaler vi at den demenshandleplan som er under udarbejdelse følges tæt, herunder arbejdet både med civilsamfundet i bred forstand og mere konkret med de frivillige i tilknytning til det kommende Rådgivnings- og Aktivitetscenter for demente. Målet er at kunne kalde Fredericia for demensvenlig kommune. På ensomhedsindsatsen anbefaler vi at brobyggernes arbejde følges nøje og at det vurderes om der er brug for yderligere tiltag på området for at nå i mål. For så vidt angår kost og ernæring er dette i fokus i forhold til en kommende forebyggende indsats vedrørende faldforebyggelse.

Værdighedspolitikken behandles i det relevante udvalg i løbet af foråret 2018, da der skal vedtages en værdighedspolitik i starten af hver byrådsperiode.

Det nære sammenhængende sundhedsvæsen: Der er igangsat flere tiltag omkring forebyggende indsatser mod indlæggelser. Vi anbefaler at I fortsat er proaktive i forhold til den videre udvikling af det nære sundhedsvæsen, hvor den nye sygeplejeklinik og omlægningen af hjemmesygeplejen bliver vigtige parametre for at lykkes med opgaven. Vi anbefaler tillige at der fortsat holdes fokus på forebyggelse og tidlige indsatser og at I har øje for de muligheder, der vil være i at have regionale funktioner placeret lokalt. I den sammenhæng anbefaler vi også, at fortsætte det tætte samarbejde med praksislægerne, herunder lægerne tilknyttet plejecentrene.

Ventelister til praktisk bistand og ældreboliger: Der har i starten af 2017 været store udfordringer i forhold til sagsbehandlingstider vedrørende visitering til praktisk bistand og ældre/handikapvenlig bolig. Social- og Omsorgsudvalget har sat ekstra ressourcer ind på at få nedbragt ventelisterne og ved udgangen af 2017 er der kommet styr på det igen. Vi anbefaler, at ventelisterne fortsat følges i forbindelse med budgetopfølgningerne over året.

Flere plejecenterboliger: antallet af ældre stiger og derfor er det forventeligt, at der på et tidspunkt vil være behov for at etablere flere plejecenterboliger, særligt til demente. I sidste halvdel af 2017 har ventelisten været for nedadgående, men der er her ved udgangen af året en tendens til, at den igen stiger lidt. Vi anbefaler, at ventelisten til plejecenterboliger følges nøje, jfr. Det vedtagne budget for 2018 og den deri skitserede plan.

Anbefalinger gældende for både Voksenservice samt Pleje og Omsorg

Frivillighed: Samarbejde med den frivillige verden. Der er et godt samarbejde med den frivillige verden og civilsamfundet. Vi anbefaler, at der fortsat fokuseres på det gode samarbejde og at den frivillige verden og civilsamfundet fortsat inviteres ind i udviklingen af nye tiltag i mødet med borgerne.

God arbejdslyst,

Social- og Omsorgsudvalget 2014 -2017